

**UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
KATOLICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA
KATEDRA BIBLICKÝCH VĚD**

Posudek oponenta na rigorózní práci

Jméno oponenta: Jaroslav Brož, Th.D. S.S.L.
Autorka práce: Mgr. Jana Pitterová
Název práce: Nemoc k smrti nebo k Boží slávě? Biblický pohled na nemoc
Rozsah práce: 81 stran + seznam literatury

Námět a téma, kterou si autorka zvolila pro svoji rigorózní práci, nepatří ke snadným oblastem biblického bádání. Téma nemoci je svou rozmanitostí obtížné z hlediska sémantického, pro svou provázanost antropologie s kulturními souřadnicemi vyžaduje solidní filozofické ukotvení a pro svou existenciální palčivost se nespokojí s lacinými a polovičatými řešeními v oblasti teologie. Vždycky totiž, ať výslovně nebo implicitně, volá po theodiceji v tom vlastním slova smyslu – obhajobě Boha tváří tvář lidskému utrpení.

Pitterová v úvodu představuje strukturu práce, které je logická. Od subjektů nemoci postupuje k jejich typologii, přičemž klade důraz na rozlišení v hebrejské terminologii. Dále se zabývá kauzalitou nemoci v Bibli a zvláště místo věnuje spojení nemoci a kultu a důsledku nemoci pro postavení jednotlivce ve společenství Božího lidu. V poslední části se autorka věnuje personálním důsledkům nemoci; analyzuje dopad nemoci na základní vztahy člověka k jeho bližním a k Bohu. Závěrečné odstavce poskytují biblický výhled nemocného člověka do budoucna: zabývají se nadějí na uzdravení a vidinou a pojetím smrti.

Z hlediska metody je zřejmé, že Pitterová zvládla všechny dnes v odborné biblistice běžně užívané postupy rozboru a výkladu textu. Respektuje dějinné okolnosti citovaných biblických úryvků, druhovou a žánrovou specifičnost, různou dobu vzniku a s ní související posun studovaných pojmů a idejí. Ve studiu slovníku dokáže dobře rozlišovat různé sémantické kategorie a pásma. Nedostatkem, který souvisí s širokým tematickým záběrem práce, je absence detailnější a hlubší exegeze jakéhokoli z vybraných textů. Tematické zúžení by práci bezesporu přidalo na odborné kvalitě.

Hlavním pramen bádání tvoří pochopitelně biblické texty, které jsou převážně vybírány ze Starého zákona. Systematický terminologický přehled (str. 25-29) hebrejských výrazů nemoci napovídá, že autorka se více méně zaměřila na tematiku nemoci ve Starém zákoně, a to v jeho podobě Hebrejské bible. Proč stejně systematicky neprošetřila také novozákonní řeckou terminologii za pomoci studia slovníku Septuaginty? Takové bádání by opět zvýšilo odbornou úroveň práce. Způsob citování biblických textů je čtenářsky velmi vstřícný, ale podle mého soudu nebývá v odborných pracích zvykem vypisovat v textu nebo v poznámkách pod čarou celé odstavce biblických citátů, když to není pro pochopení souvislosti zcela nezbytné.

Naopak bychom uvítali v poznámkovém aparátu širší diskusi s citovanou sekundární literaturou, která je v závěrečném seznamu zastoupena v dobrém reprezentativním výběru. Autorka konzultovala přední biblicko-teologické slovníky, přehledové biblicko-teologické příručky a monografie a speciální práce k tématu, kterých nebylo napsáno příliš mnoho. Styl pojednání je odborný, ale přitom čtenářsky nekomplikovaný, místy až příliš lineárně narativní nebo popisný. Materiál je v zásadě uspořádán přehledně a logicky, ale v některých pasážích působí práce mechanicky repetitivně. Tento rys ale nepůsobí příliš rušivě. Autorčina čeština je velice kultivovaná a zralá.

Z formálního hlediska je práce napsána pečlivě a pozorně, včetně cizích výrazů (v hebrejštině a řečtině) a jejich přepisů.

Další moje připomínky jsou věcného rázu. (1) V úvodu autorka správně poskytuje širší antropologický a kulturní rámec nemoci. Doporučoval bych k tomu konzultovat odbornější práce. Např. C. Pillar ve své disertaci obhájené na Vídeňské univerzitě (C. Pillar, *Symbole der Heilung- Symbole des Heils? Die Religiöse Sprache und Symbolik in der Alternativmedizin*, Wien 2004) podává přehled různých koncepcí nemoci (str. 20-24) od starověku do dnešní doby s příslušnou odbornou literaturou. (2) Doporučoval bych také prohloubit a systematictěji prostudovat vztah nemoci a kultu, protože toto hledisko je pro starozákonní pochopení nemoci velmi důležité.

Celkově hodnotím předloženou práci Jany Pitterové jako dobrou a odpovídající požadavkům na rigorózní práci v oblasti biblické teologie. **Doporučuji a souhlasím**, aby byla projednána a podrobena obhajobě v rigorózním řízení na Katolické teologické fakultě UK v Praze.

Jaroslav Brož, Th. D. S.S.L.
katedra biblických věd KTF UK

V Praze dne 25. srpna 2011